

Moarte la Breslau

I

DRESDA, LUNI, 17 IULIE 1950 ORA CINCI DUPĂ-AMIAZA

Căldura de iulie era insuportabilă. Ernst Bennert, directorul Spitalului de Psihiatrie, și-a trecut mâna peste capul chel, de dimensiuni impresionante. Apoi, și-a examinat palma cu atâta atenție, de parcă ar fi fost chiromant. Muntele lui Venus era lipicios de la transpirație iar câțiva stropi de sudoare străluceau pe linia vieții. Două muște sugeau însetate pata de lichid lăsată pe mușama de un pahar cu ceai îndulcit. Lumina soarelui necruțător în amurg se revărsa pe fereastra cabinetului său de consultații.

Canicula nu părea să-l deranjeze, însă, pe bărbatul cu o strălucitoare coamă neagră, care se afla în aceeași încăpere. Acesta și-a întors spre soare fața grăsulie, împodobită cu mustață și țepi de barbă nerasă, cu o plăcere evidentă. S-a frecat pe obraz cu o mână pe care avea un tatuaj cu un scorpion. Omul s-a uitat la Bennert. Ochii săi, orbiți de lumina soarelui, au devenit deodată mai atenți.

– Amândoi știm, doctore, spuse el cu un pronunțat accent străin, că nu poți refuza instituția pe care o reprezint.

Bennert știa foarte bine. Se uită pe fereastră și, în locul clădirii cu apartamente de închiriat de pe colț, superbă pe vremuri, dar acum în ruină, văzu întinderea vastă de gheață a Siberiei, râuri înghețate, troiene de zăpadă și membre omenești ieșind de sub ele. Mai văzu și un șopron în care schelete îmbrăcate în uniforme zdrențuite se luptau să ajungă

mai aproape de soba de fontă în care ardea un foc mocnit. Unul dintre ele îi aminti lui Bennert de fostul director al clinicii, doctorul Steinbrunn, care, cu șase luni înainte, nu permisesese ca un pacient al lui să fie interogată de Stasi¹.

Se frecă la ochi, se ridică și se aplecă pe fereastră: priveliștea nu era ieșită din comun – o tânără mamă își certa copilul neascultător și un camion plin cu cărămizi trecea scârțâind.

– Foarte bine, maior Mahmudov. Te conduc personal în salon, unde îl poți interoga pe pacient. N-o să te vadă nimeni.

– Asta și vreau. Atunci, ne vedem la miezul nopții, zise Mahmudov, curățându-și firele de tutun din mustață. Se ridică și își netezi pantalonii. Când apăsă pe clanță, auzi o bufnitură puternică și se întoarse brusc. Bennert zâmbi prosteste, ținând în mână un număr din *Neues Deutschland*², făcut sul. Două muște moarte zăceau strivite pe mușama.

DRESDA, TOT 17 IULIE 1950

MIEZUL NOPTII

Pacientul Herbert Anwaldt supraviețuia deja de cinci ani în „casa torturii” – așa cum denumea el clinica psihiatrică de pe Marien-Allee din Dresda –, numai datorită imaginației sale.

Imaginația e o licoare vrăjită, cu ajutorul căreia aveau loc transformări fantastice: injecțiile și pumnii primiți de la asistente deveneau mângâieri blânde, duhoarea fecalelor se transforma în mireasma unei grădini primăvara, țipetele bolnavilor sunau ca niște cantate baroce, iar lambrurile scorjite, fresce de Giotto. Imaginația asculta de el. După ani întregi de dresaj, reușise s-o îmblânzească în așa măsură, încât ajunsese să poată stinge cu totul în el orice dorință care, altminteri, nu i-ar fi permis să supraviețuiască detenției. De exemplu, dorința de a face sex cu o femeie. Nu mai era nevoit să-și „stingă focul din vintre” ca unul dintre înțelepții din *Vechiul Testament* – acel foc nu mai ardea de mult.

¹ Poliția secretă din Republica Democrată Germană. (*n. trad.*)

² Ziar socialist din RDG, cu sediul la Berlin. (*n. trad.*)

Totuși, imaginația îl trăda când vedea insecte mici și agitate mișunând prin încăpere. Burți maro-gălbui care treceau repede prin crăpăturile podelei, cu antenele lor tremurătoare, ieșind din spatele chiuvelei, un exemplar aparte urcându-se pe plapuma lui – o femelă gestantă ce târa un cocon albicios, sau un mascul țanțoș, cu piciorușe rapide, sau un pui neajutorat ce trasa cercuri cu antenele sale subțiri – toate acestea îi zgâlțâiau lui Anwaldt creierul cu o descărcare electrică de neuroni. Întregul său corp se ghemuia de durere, antenele tremurătoare îi găureau pielea și mii de piciorușe îl furnicau, desigur, numai în imaginație. Atunci făcea un acces de furie și devenea un pericol potențial pentru alți pacienți, mai ales de când descoperise că unii dintre ei prindeau insecte, le puneau în cutii de chibrituri și i le ascundeau în pat. Doar mirosul de insecticid putea să-i calmeze nervii încordați la maximum. Problema ar fi putut fi rezolvată transferându-l pe bolnav la alt spital – unul mai puțin infestat cu gândaci – dintr-un alt oraș, însă interveneau pe neașteptate piedicile birocratice, așa că, unul după celălalt, directorii de clinică respingeau ideea. Doctorul Bennert se mulțumise să-l mute pe Anwaldt într-o rezervă dezinfectată mai des. În perioadele dinaintea înmulțirii gândacilor, pacientul Anwaldt era calm și se ocupa, în cea mai mare parte a timpului, cu studiul limbilor semite.

Exact asta făcea când infirmierul Jürgen Kopp trecea în inspecție. Chiar dacă directorul Bennert îl schimbase în mod neașteptat din tura de zi, Kopp n-avea de gând să părăsească spitalul. A închis ușa de la salonul lui Anwaldt și s-a dus la secția din clădirea de alături. Acolo, s-a așezat la o masă cu doi colegi, Frank și Vogel, și au început să joace cărți. *Skat*-ul¹ îi pasiona pe mulți membri ai personalului de rang inferior. Kopp licita o pică, dar cel care câștigă se dovedi a fi un valet de treflă. Înainte să-și dea seama de festă, au auzit cu toții un țipăt inuman venind din curtea cufundată în întuneric.

– Cine zbiară din toți rărunchii? se întrebă Vogel.

¹ Joc de cărți (*n. trad.*)

– Anwaldt. E aprinsă lumina la el, râse Kopp. Cred c-a mai văzut un gândac.

Kopp avea parțial dreptate. Anwaldt era cel care țipa. Dar nu din cauza unui gândac. Pe podeaua din rezerva lui se târau, ca la paradă, cu burțile tresăltând comic, patru exemplare reușite de scorpioni negri de deșert.

BRESLAU, SÂMBĂTĂ, 13 MAI 1933

ORA UNU DIMINEAȚA

Madame le Goef, o unguroaică, dar care își luase nume franțuzesc, știa cum să facă rost de clienți. Nu cheltuia niciun bănuț pe anunțuri sau publicitate în presă, și acționa fără intermediari. Având încredere în intuiția ei fenomenală, își notase din cartea de telefon și adrese din Breslau cam o sută de nume. Împreună cu o prostituată superbă, care avea multe relații în lumea bună, a examinat lista, dovedindu-se că majoritatea numelor erau de oameni bogați. Pe lângă aceasta, Madame a întocmit o listă cu doctorii din Breslau, precum și cu profesorii de la Universitate și Colegiul Tehnic. A trimis tuturor acestor bărbați bilete discrete, în plicuri obișnuite, prin care îi anunța că se deschisese un nou club care putea să satisfacă și cele mai mari exigențe ale domnilor. Al doilea val de reclame a inundat cluburile pentru bărbați, saunele, cafenelele și *théâtres variétés*¹. Garderobierele și portarii răsplățiți cu generozitate pentru eforturile lor – fără să-i cunoască pe peștii de la care primeau deja bani ca să le facă rost de fete – strecurau în mâinile sau hainele invitațiilor cartonașe parfumate cu o Venus în ciorapi negri și joben.

În ciuda pioasei indignări a presei și a celor două procese în justiție, clubul lui Madame le Goef a devenit faimos. Clienții profitau, acolo, în diverse moduri, de farmecele a treizeci de fete și doi bărbați tineri.

În acest salon nu lipseau câtuși de puțin numerele artistice. „Actrițele” era recrutate din rândul personalului sau, așa cum se întâmpla cel mai des, spectacolele, generos remunerate de clienți, erau date

¹ Teatre de estradă. (*n. red.*)